



Régi búcsúk

Kaltenecker Jakabné visszaemlékezése

A búcsú minden évben jelentős ünnep volt Dunaharasztiin. Vallási, templomunk és a község védőszentjének, államunk alapítójának, Szent István királynak ünnepe. Augusztus 20. szerencsés nap volt, mert a kommunista diktatúra idején is tudtuk ünnepelni, amikor ez a nap másmilyen állami ünnep lett. Ekkoriban a hatalom szinte tiltotta az egyházi alkalmak megtartását: jellemzően volt olyan év, amikor a karácsonyt fenyőfa-ünnepnek kellett nevezni. Mi harasztiak azonban a kommunista alkotmány ünnepének leple alatt is mindig Szent Istvánt ünnepeltük.



A hagyományokhoz híven már hetekkel a búcsú előtt készülődtek az emberek. Szépítették a kerteket, kimeszelték a házakat, rend és tisztaság várta az ünnepet. Ezután kezdődött el a sütés. Sokféle aprósüteményt sütöttek az asszonyok, a legnépszerűbb a „preckedli” volt. A lányoknál, fiatalabb asszonyoknál a búcsú nem volt elképzelhető új ruha nélkül. Ezt már előre elkészítették a varrónők, de felvenni csak az ünnepen volt szabad.



Leginkább lánykoromból maradtak meg a legszebb emlékek a búcsúról. A búcsú Harasztiin mindig egy napig tartott, ez volt az igazi ünnep. Már reggel izgatottan ébredtünk. Felvettük az új ruhánkat, és mentünk tíz órára a nagymisére. Aki nem ment jóval előbb, annak nem jutott hely a templomban. Annyian voltunk, hogy sokan kiszorultak a templomkertbe. A szertartás mindig az alkalomhoz illően emelkedett, és ünnepélyes volt.

Mise után hazamentünk, átöltöztünk, majd következett az ünnepi ebéd. Ez is a hagyományokhoz igazodott. Általában húsleves, sült kacska, rántott és sült csirke volt a menü az elmaradhatatlan dinsztelt káposztával. Ezt követte a már előre elkészített aprósütemény.

Az ebédnek azonban más jelentősége is volt. Legtöbbször vendéget hívott a család. Taksonyi, soroksári rokonokat, komát, komaasszonyt, akik természetesen visszahívták a családot az ő búcsújuk alkalmával. Ilyenkor tértek haza az elszármazott rokonok is, meglátogatni szeretteiket. Tehát a búcsú ebéd is igazi ünnep volt. A családok ünnepe, bensőséges, de sokkal nyitottabb, harsányabb, mint mondjuk a karácsony.

Ebéd után ismét felöltöztünk az új ruhába, és visszamentünk a templomba. Délután három órakor litánia volt. Erről nem volt szabad hiányozni. A litánia után kezdődött az úgynevezett multság. Ekkoriban sok kocsmá volt Harasztiin. Nem olyan ivóhelyek, mint ma, hanem a hagyományos kocsmák, táncteremmel. Ott mulatott a különböző alkalmak idején a törzsközönség. A különböző társadalmi réteghez tartozóknak más-más volt a törzshelyük. Máshova jártak a parasztok, máshová az iparosok és megint más helyre a gyári dolgozók. A mi családjunk a Lutyihoz járt, akkoriban ez számított búcsúkor favoritnak. A kocsmával szemben voltak felállítva a ringelschpiel-ek (körhinták). A vásáros standok pedig a Fő úton helyezkedtek el.

A zenekar kiállt a kocsmá elé az utcára, és egy marsch-ot (indulót) játszott. Ez jelentette a multság megkezdését. A táncteremben az idősebb asszonyok körbe ültek, a fiatalok pedig táncoltak. Érdekes szokás volt, hogy vacsora előtt csak a fiúk és a lányok táncolhattak, a felnőttek, még az ifjú házasságok sem. Délután hat óra felé szünetet rendelt a zenekar, ekkor hazamentek vacsorázni a vendégek. A parasztok ellátták az állatokat, majd visszamentek. Ekkortól már mindenki táncolhatott, hajnalig tartott a bál. Másnap, ünnepnap után nem mentek dolgozni az emberek, kipihenték az előző nap

fáradalmait. Ez Taksonyban a mai napig is így van.

Természetesen a gyerekek is részt vettek a búcsú forгатagában, hintáztak, játszottak. A családok a hinták felé vezető úton a standosoknál megvették a búcsúfiát, mézeskalács ajándékokat, játékokat. Nekünk lányoknak vigyázni kellett, mert a fiúk szokása volt fakanállal elfenekelni minket. Akkoriban különböző méretű fakanalakat árultak, kicsitől nagyig, még a lekvárfőző kanalat is csatasorba állították a legények.

Hát így telt el a búcsú akkoriban. Nem volt olyan gazdag, mint ma, de sokkal ünnepélyesebb. Nem a multság volt a központban, hanem a vallás, az egyházi ünnep, utána pedig a család, az ünnepi együttlét. Minden más, hintázás és bálozás csak ezután következett. De itt is meg kellett adni védőszentünknek a kijáró tiszteletet. Búcsú napján a házból csak ünneplő ruhában volt szabad kilépni. Ez volt a rend.

Gáll Sándor

